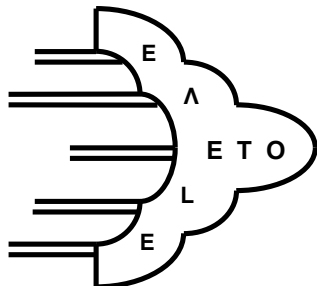

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6949573108

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.163 Ιούλιος – Αύγουστος 2020

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Έκλεισε χρόνος χωρίς τη Μαρία...

Στις 22 Ιουλίου 2019 έφυγε από κοντά μας η **Μαρία Καρδούλη**, η Μαρία της ιδρυτικής ομάδας της ΕΛΕΤΟ, η Μαρία του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) της ΕΛΕΤΟ, η Μαρία του Γενικού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΓΕΣΥ) της ΕΛΕΤΟ, η Μαρία της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, η Μαρία του Ιονίου Πανεπιστημίου, η Μαρία των επιτροπών (οργανωτικής και επιστημονικής) των Συνεδρίων «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», η Μαρία της διοικητικής ορολογίας, η Μαρία του Ορογράμματος, η Μαρία μας...

Τιμώντας τη μνήμη της, το «Ο» αναδημοσιεύει το παρακάτω άρθρο της, που γράφτηκε το 1995 στο φύλλο αρ.13, σχετικά με τον ρόλο της Ορολογίας τόσο για την εποχή εκείνη, τέλη του 20^{ου} αιώνα, όσο και για το τότε ορατό μέλλον που θα το σημάδευε η ανατολή του νέου αιώνα.

Διαβάζοντας το άρθρο ξανά, σήμερα, δεν μπορούμε να μην κάνουμε έναν νοερό απολογισμό της Ορολογίας στην Ελλάδα και της ΕΛΕΤΟ, ειδικότερα, ύστερα από μια 25ετία... Έγινε και γίνεται σημαντική προσπάθεια με την ΕΛΕΤΟ σε πρωταγωνιστικό ρόλο. Πραγματοποιήθηκαν 12 συνέδρια, και εκπονήθηκαν ορολογικοί πόροι που είναι δωρεάν διαθέσιμοι τόσο στο επιστημονικό όσο και στο ευρύ κοινό. Παρά τις προσπάθειες της ΕΛΕΤΟ, όμως, δεν έγινε η ευρεία κινητοποίηση που επιθυμούσε και εξακολουθεί να επιθυμεί η ΕΛΕΤΟ. Χρειάζεται, ακόμα, να γίνουν πολλά...

Ο ρόλος της Ορολογίας στο κατώφλι του 2000 (Φύλλο αρ.13, Αύγ.-Σεπ. 1995)

Οι **Βασικές Αρχές της Ορολογίας**, όπως αυτές διαμορφώθηκαν από τις τεχνικές επιτροπές της **Διεθνούς Οργάνωσης Τυποποίησης (ISO)** έχοντας ως σημεία αναφοράς τα ελληνικά και λατινικά πρότυπα, μετέχουν του πνεύματος και του γράμματος της εποχής της μετά το 2000. Ητοι, χαρακτηρίζονται από την τάση τη **διαλογική** και **συναινετική**, το πνεύμα συνεργασίας και τη διαδικασία της **ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ**, της ευρύτερης συναίνεσης μέσω **δημοσιοποίησης**.

Η συνεχής βελτίωση των **μέσων επικοινωνίας**, λεκτικών και τεχνολογικών κυρίως, η συνεχής αναζήτηση του **βέλτιστου όρου** στον τομέα των **νεολογισμών** είναι δείγμα αυτής της προσέγγισης για καλύτερο επικοινωνιακό αποτέλεσμα.

Στην **Ελληνική Ορολογία** δεν έχουμε μόνο ζήτημα **νεολογισμών**. Έχουμε κυρίως ζήτημα **δανείων** και **αντιδανείων** όταν τα γλωσσικά δάνεια επιστρέφουν στην δανείστρια γλώσσα **με εννοιολογικές και μορφολογικές αλλαγές**. Τα πάθη των φωνηέντων και των

συμφώνων είναι τόσο παλιά πληγή στην επικοινωνία όσο παλιά είναι και η ανθρωπολαλιά, προ της περιόδου του μεγάλου Κατακλυσμού.

Το θαυμαστό της Επιστήμης της Ορολογίας, η οποία είναι **ειδικός κλάδος των επιστημών της γλώσσας**, με έδρες σε αρκετά πανεπιστήμια ανεπτυγμένων χωρών, είναι ότι εμπλέκει τις έννοιες της διεπιστημονικότητας και της αλληλεπίδρασης των γνωστικών πεδίων υποχρεώνοντας, έτσι, τους επιστήμονες να σεβαστούν αλλήλους και να συνεργαστούν χάριν της επιστήμης για την προώθηση της τεχνολογίας στα επίπεδα της έρευνας και της εφαρμογής.

Θεωρείται, λοιπόν, η Ορολογία **πρόδρομος** του νέου πνεύματος αλληλοσυμπλήρωσης επιστημών, τεχνών και επιστημόνων για την ανεύρεση του **νέου υποδείγματος** επικοινωνίας.

Για να αναφέρουμε τη διεθνή πρακτική στο χώρο της τυποποίησης της ορολογίας και των διαδικασιών θα ανατρέξουμε στην **Οικονομία** και στο **Εμπόριο** και θα αναζητήσουμε μέσω του **ICC (του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου)** τα πρότυπα για τη διεθνή εμπορική επικοινωνία. Ο χώρος αυτός έχει ήδη προχωρήσει στην παραγωγή τυποποιημένης ορολογίας στο διεθνές εμπόριο, στις μεταφορές, στις ασφάλειες, στα τραπεζικά, στη συσκευασία, αφού η τάση είναι προς μια παγκοσμιοποίηση της Οικονομίας δεδομένων των περιορισμένων ποιοτικών πόρων προς ανταλλαγή και επιβίωση.

Η επικοινωνία, λοιπόν, στο διεθνές περιβάλλον απαιτεί **κοινή γλώσσα** μέσα από την **τυποποιημένη ορολογία και πρακτική**, χάριν οικονομίας των **μέσων** και του **χρόνου**.

Οι **Τηλεπικοινωνίες** είναι ένας άλλος ειδικός διεθνής επικοινωνιακός χώρος με παρόμοιες τάσεις και αποτελέσματα - βλέπε διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα (των οργανισμών: **ITU, ETSI, CEN, CENELEC**).

Οι ανάγκες **παραγωγής** και **αναθεώρησης** ορολογίας είναι τεράστιες αν ληφθεί υπόψη ότι υπάρχει νέα εισροή ύψους **2.500 όρων ανά μήνα** από το παγκόσμιο επιστημονικό και τεχνικό γίγνεσθαι.

Η κάλυψη των τεράστιων κενών χρήζει **πειθαρχίας, πάθους, χρόνου** και **πίστης** στην ελληνική και παγκόσμια επικοινωνία. **Η ΕΛΕΤΟ μπορεί...**

M.K.

OROGRAMMA No 163, July – August 2020,

ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Syngrou Ave. 63, GR-11745 ATHENS GREECE

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία (Διαρκής Κατάλογος του «Ο»)

Ο κατάλογος Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται παρακάτω περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί, καθώς και άλλα ορολογικά νέα. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>), και από την EAFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

1. Συνέδριο *International Colloquium On Terminology And Semiotics*, 16-17 Ιουλίου 2020, Clermont-Ferrand, Πληροφορίες: anne.collet-parizot@univ-fcomte.fr
2. Διεθνές συνέδριο "Terminology in Science and Technology Development" (TSTD 2020) που διοργανώνεται από το νέο μέλος του Infoterm, το Institute of Language and Literature της Mongolian Academy of Sciences, στο Ulaanbaatar, στις 22-24 Ιουλίου 2020). (<http://inll.ac.mn/?id=641700>)
3. Συνέδριο FedCSIS 2020: 15th Conference on Computer Science and Information Systems (FedCSIS-2020), Sofia, Bulgaria, 6-9 September, 2020 (www.fedcsis.org).
4. Συνέδριο OTTIAQ Congress, 25 September, Montréal Québec (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=8149438b3eb88893ce2987&e=f7b56cb749>)
5. Επιγραμμικό συνέδριο Realiter, 1-2 Οκτωβρίου 2020, Bologna, Ιταλία (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=34eef5bf2f&e=f7b56cb749>)
6. 2^ο Διεπιστημονικό συνέδριο για τις εθνικές γλώσσες στην ακαδημαϊκή έρευνα και στην ανώτατη εκπαίδευση (*2nd interdisciplinary conference on National languages in academic research and higher education*) Tallinn, Estonia (8-9 Οκτωβρίου 2020) (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=166ea3b5bc&e=f7b56cb749>)
7. 30^ο Συνέδριο της Ιταλικής Εταιρείας Ορολογίας (Associazione Italiana per la Terminologia, Ass.I.Term), με θέμα "Risorse e strumenti per l'elaborazione e la diffusione della terminologia", Bolzano, 15-16 Οκτωβρίου 2020 (<mailto:info@assitem91.it>)
8. Η απονομή των Διεθνών Βραβείων Ορολογίας (International Terminology Awards 2020) θα διεξαχθεί επιγραμμικά τον Νοέμβριο 2020 με την Γενική Συνέλευση της EAFT που θα είναι και αυτή επιγραμμική.
9. Διεθνές συμπόσιο ορολογίας και φρασεολογίας «PhraséoTerm», πανεπιστήμιο Università degli Studi di Verona, στην Βερόνα (Ιταλία), 16-17 Νοεμβρίου 2020 (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=3d859c8bb1&e=f7b56cb749>)
10. «2020-2022 Online Terminology Program». (<https://upf.us9.list-manage.com/track/click?u=0b3ff911702647360fcd6b65cb&id=7d60998e30&e=d07dbf8bf1>) του Ινστιτούτου IULA (Institut de Lingüística Aplicada): υπεύθυνη: η Teresa Cabré, διευθύντρια του προγράμματος Online Master in Terminology.
11. Σύνοδος Κορυφής της EAFT (EAFT Summit 2020), 25-26 Νοεμβρίου 2021, Δουβλίνο (Ιρλανδία), με θέμα «Terminology in Challenging Circumstances» (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=7b44f6bdf2&e=f7b56cb749>).
12. Ορολογικό λεξικό με 100 όρους της γιόγκα έχει εκπονήσει και αναρτήσει η Termcat (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=167c891ca0&e=f7b56cb749>).
13. Ορολογικό λεξικό της Termcat: Diccionari de mobilitat sostenible ('Dictionary of Sustainable Mobility') (Λεξικό της διατηρήσιμης κινητικότητας). Έχει τους ορισμούς στα καταλανικά και τους όρους στα: καταλανικά, ισπανικά, γαλλικά, ιταλικά και αγγλικά. (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=36c4154765&e=f7b56cb749>)

14. Συνέδριο TOTh 2020, Terminology & Ontology: Theories and applications, 26-27 November, Chambéry, France (http://toth.c ondillac.org/?ct=t%28EAFT_Newsletter_99_February%29)

K.B.

Jan Roukens Η ΕΛΕΤΟ έχασε έναν φίλο!

Χάσαμε έναν θερμό φίλο της ΕΛΕΤΟ (και της Ελλάδας). Έναν σταθερό φίλο, ο οποίος τιμούσε με την παρουσία του τα Συνέδρια «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» που διοργανώνει, κάθε δύο χρόνια, η ΕΛΕΤΟ. Ο **Jan Roukens** έφυγε από τη ζωή στις 9 Αυγούστου 2020, σε ηλικία 83 ετών. Ήταν Ολλανδός πολίτης που ζούσε στις Βρυξέλες. Είχε σπουδάσει φυσική και είχε ασχοληθεί με την έρευνα και ανάπτυξη (R&D) στον τομέα της ιατρικής πληροφορικής πριν εργαστεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως διαχειριστής προγραμμάτων R&D καθώς και γλωσσικών προγραμμάτων όπως το Multilingual Information Society (MLIS) programme. Συνταξιοδοτήθηκε το 2002 και συνέχισε έκτοτε να είναι μέλος συμβουλίων σε μερικές γλωσσικές και ορολογικές οργανώσεις και σύμβουλος επιστημονικών εκδόσεων.

Χαρακτηριστικά ήταν ο ζήλος και οι προσπάθειες του **Jan Roukens** για την υποστήριξη του ρόλου της Ορολογίας στην προώθηση των εθνικών γλωσσών εναντι του κινδύνου που διατρέχουν με την παγκοσμιοποίηση, προσφιλέθιμα θέματα των ανακοινώσεων του στα συνέδρια της ΕΛΕΤΟ. **Αναπαύου εν ειρήνη, Jan!** Εμείς στην ΕΛΕΤΟ θα σε θυμούμαστε πάντα!

K.B.

Τα Γλωσσάρια της ΕΛΕΤΟ για την πανδημία COVID-19 στην 5^η έκδοσή τους

Έχει αναρτηθεί, στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ, η 5^η έκδοση των γλωσσάρων της ΕΛΕΤΟ που αφορούν την Πανδημία COVID-19 και η πρόσβαση σ' αυτήν γίνεται μέσω του ίδιου συνδέσμου: http://www.eleto.gr/download/Bodies/COVID-19_ELETO-Glossaries.pdf. Η έκδοση αυτή περιλαμβάνει 888 αγγλοελληνικά λήμματα και τα αντίστροφα τους ελληνοαγγλικά.

K.B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

1. Ομάδα γεωλογικών όρων **rift**, **shearing**, κ.ά.

Μετά τη συζήτηση μεταξύ των γεωλόγων, μελών της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρείας (ΕΓΕ), και εισήγηση του **N. Καρρά**, το ΓΕΣΥ συζήτησε και ενέκρινε τον ακόλουθο πίνακα γεωλογικών όρων:

rift {v.}	σχίζω
rift from {v.}	αποσχίζομαι (από)
rift {n.}	σχίσμα
rifted {p.p.}	σχισμένος
rifted from	αποσχισμένος (από)
rifting {n.}	σχίσση
rifting from	απόσχιση
rift basin	λεκάνη σχίσματος
rifted margin	σχισμένο περιθώριο
volcanic rifted margin	ηφαιστειακό σχισμένο περιθώριο
shearing {n.}	διάτμηση
shearing {adj.}	διατμητικός
sheared margin	διατετηγμένο περιθώριο
spreading	διεφύση
passive margin	παθητικό περιθώριο
active margin	ενεργητικό περιθώριο
transtension	διεφελευσμός
transtensional margin	διεφελευστικό περιθώριο
transpression	διασυμπιεση
transpressional	διασυμπιεστικός
break-up	διάσπαση
cross-section	τομή

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

2. Όροι μέσων τιμών

Ύστερα από σχετική συζήτηση ορισμένων στατιστικών μεγεθών, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τις ισοδυναμίες:

mean (value)	⇔ μέσος, μέση τιμή
median (value)	⇔ διάμεσος, διάμεση τιμή
mode, modal value	⇔ επικρατούσα τιμή, συχνότερη τιμή, πιθανότερη τιμή
median age	⇔ διάμεση ηλικία

3. lockdown και flattening the curve...

Επανεξετάστηκε η απόδοση των αντίστοιχων εννοιών και υιοθετήθηκαν οι ισοδυναμίες:

lockdown {n.}	γενικό κλείσιμο
lockdown {v.}	εφαρμόζω γενικό κλείσιμο
flatten the curve, plank the curve {Ca} {v.}	απλώνω την καμπύλη, οριζοντιώνω την καμπύλη, χαμηλώνω την καμπύλη
flattening the curve	άπλωμα της καμπύλης

και εντάχθηκαν οι όροι στα γλωσσάρια COVID-19.

4. breakeven στα οικονομικά

Μετά το ερώτημα της κας Άννας Παναγιώτου-Τριανταφυλλοπούλου (καθηγήτριας Πανεπιστημίου Κύπρου) για τον όρο **breakeven** στα οικονομικά και σχετική συζήτηση, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε:

breakeven {n.}	⇔ νεκρό σημείο, σημείο ισοφάρισης
break even {v.}	⇔ φτάνω στο νεκρό σημείο, ισοφαρίζω

5. COVID-19: Τι είδους συντομομορφή είναι;

Σχηματισμός: **COVID-19: C**ORona**V**irus **D**isease-20**19**

Προφορά:

Αγγλικά: ['kʊnɪd naɪn'tɪn]

Ελληνικά: [κόβιδ-δεκαεννιά]

Ορισμός του ακρωνύμου (ΕΛΟΤ 1455):

ακρώνυμο
πολυλεκτική συντομολογία που σχηματίζεται από τα αρχικά γράμματα των συστατικών στοιχείων της πλήρους μορφής μιας κατασήμενσης ή από συλλαβές της πλήρους μορφής και προφέρεται συλλαβικά

Το αλφαβητικό μέρος (**COVID**) πληροί τον ορισμό του ακρωνύμου. Το αριθμητικό μέρος (**19**) είναι σύμβολο, που όμως – και αυτό – προφέρεται συλλαβικά.

Επομένως, η συντομομορφή **COVID-19**

- δεν είναι **συντομογραφία**
- δεν είναι **αρκτικόλεξο**
- είναι **ακρώνυμο!**

6. apperception, reperception, στην Ψυχολογία

Εγκρίθηκαν οι ελληνικοί ισοδύναμοι όροι της Κρίσης Μελών αρ.33 όπως ακριβώς υποβλήθηκαν. Δηλαδή:

apperceive {v.}	επαντιλαμβάνομαι, προσαντιλαμβάνομαι
apperception {n.}	επαντίληψη, προσαντίληψη
apperceptual {adj.}	επαντιληπτικός, προσαντιληπτικός
reperceive {v.}	επαναντιλαμβάνομαι
reperception {n.}	επαναντίληψη
mindfulness {n.}	περίσκεψη
mindlessness {n.}	απερίσκεψια

7. Όροι από το Ελληνικό Δίκτυο Ορολογίας (ΕΔΟ) που εγκρίθηκαν από το ΓΕΣΥ

Μετά την εξέταση της συζήτησης του όρου **cryptoasset** στην Βικιομάδα **Οικονομικά** του ΕΔΟ το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τις αποδόσεις:

cryptocurrency	⇔ κρυπτονόμισμα
crypto-	⇔ κρυπτο- , κρυπτονομισματικός
cryptoasset	⇔ κρυπτοπεριουσιακό στοιχείο

Μετά την εξέταση της σχετικής συζήτησης στην Βικιομάδα **Τεχνολογία** του ΕΔΟ, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε την ισοδυναμία:

fifth wheel (coupling) ⇔ **πέταλο ζεύξης, έδρανο ζεύξης**

Εξετάστηκε η συζήτηση του όρου **rendzina** της Βικιομάδας **Φυσικοί Πόροι** του ΕΔΟ και υιοθετήθηκε:

rendzina ⇔ **ασβεστολιθικό οργανοχουμικό έδαφος**

Εξετάστηκε η συζήτηση του όρου **off-gas** της Βικιομάδας **Φυσικοί Πόροι** του ΕΔΟ και υιοθετήθηκε:

off-gas ⇔ **εξαέριο**

Εξετάστηκε η συζήτηση του όρου **tipping element** της Βικιομάδας **Φυσικοί Πόροι** του ΕΔΟ και υιοθετήθηκε:

tipping element ⇔ **στοιχείο ανατροπής**

Εξετάστηκε η συζήτηση του όρου **deep-seated slope failure** της Βικιομάδας **Φυσικοί Πόροι** του ΕΔΟ και υιοθετήθηκε:

deep-seated slope failure ⇔ **μεγάλου βάθους μετακίνηση πρανούς**

Εξετάστηκε η συζήτηση του όρου **linkage attack** της Βικιομάδας **Τεχνολογία** του ΕΔΟ και υιοθετήθηκε:

linkage attack ⇔ **επίθεση επαναταυτοποίησης**

Εξετάστηκε η συζήτηση του όρου **gender-sensitive aid** της Βικιομάδας **Δίκαιο** του ΕΔΟ και υιοθετήθηκε:

gender-sensitive aid ⇔ **φυλεαίσθητη βοήθεια**

Εξετάστηκε η συζήτηση του όρου **regrettable substitution** της Βικιομάδας **Χημεία** του ΕΔΟ και υιοθετήθηκε:

regrettable substitution ⇔ **ατυχής υποκατάσταση**

8. mission-oriented research, mission-driven research ⇔ ισοδύναμος ελληνικός όρος;

Συζητήθηκε στο ΓΕΣΥ η έννοια '**mission-oriented research**' (είδος έρευνας) και η απόδοσή της με ελληνικό όρο, με τη συμμετοχή και του **Γιάννη Σαριδάκη** ο οποίος έθεσε το ζήτημα. Εξετάστηκαν λεπτομερώς οι έννοιες της γνωστής πυραμίδας:

- **όραμα**
- **αποστολή**
- **σκοπός**
- **στόχος**
- **δραστηριότητες**

όπου η **αποστολή (mission)** είναι η γενική κατεύθυνση, ο **σκοπός (goal)** είναι η **ολομερής έννοια** που συγκεκριμενοποιεί την **αποστολή** και οι **στόχοι (objectives, targets)** είναι οι **επιμερείς έννοιες** στις οποίες αναλύεται ο **σκοπός**.

Στη συζήτηση επισημάνθηκε ότι ο όρος **mission-oriented research** είναι συνώνυμο του όρου **mission-driven research**, που έχει χρησιμοποιηθεί ήδη και από τον ΟΟΣΑ, και συμφωνήθηκε να χρησιμοποιηθούν τα ελληνικά ισοδύναμα των αγγλικών συνθετικών

- **oriented** ⇔ **-στρεφής** (< στρέφομαι προς, προσανατολίζομαι)
- **driven** ⇔ **-ήλατος** (< ελαύνομαι, οδηγούμαι, κατευθύνομαι)

και υιοθετήθηκαν οι αποδόσεις:

mission-oriented research, mission-driven research	αποστολήλατη έρευνα, σκοποστρεφής έρευνα
---	---

9. Κρίση Μελών Αρ.31 (retronym)

Τι είναι το **retronym** για το οποίο διεξήχθη η Κρίση Μελών της ΕΛΕΤΟ Αρ.31;

Ορισμός:

retronym νέος όρος που δίνεται σε παλιά έννοια ενός θεματικού πεδίου προκειμένου αυτή να διαφοροποιηθεί από νεότερη έννοια ή νεότερες έννοιες, οι οποίες είναι παρατασόμενες με την παλαιά έννοια με κοινή υπερτασόμενη έννοια που καλύπτεται πλέον από τον παλαιό όρο ΣΗΜΕΙΩΣΗ Το φαινόμενο της retronymy οφείλεται κυρίως στην πρόοδο της γνώσης (επιστήμης και/ή τεχνολογίας) στο σχετικό θεματικό πεδίο.

Παράδειγμα

Παλιά έννοια: 'ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία με συχνότητα 375·10¹² Hz έως 750·10¹² Hz' αποδοσμένη από παλιά με τον όρο **φως** (το αίτιο που ερεθίζει το μάτι και προκαλεί την αίσθηση της όρασης κάνοντάς μας να βλέπουμε τα αντικείμενα)

Νέες έννοιες:

- α. 'ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία με συχνότητα μικρότερη από 375·10¹² Hz έως και 300·10¹² Hz', που αποδόθηκε αργότερα με τον όρο: **υπέρυθρο φως** (που δεν προκαλεί την αίσθηση της όρασης)
- β. 'ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία με συχνότητα μεγαλύτερη από 750·10¹² Hz έως και 3.000·10¹² Hz' που αποδόθηκε αργότερα με τον όρο: **υπεριώδες φως** (που επίσης δεν ερεθίζει το μάτι)

Ο όρος **φως** δεν αποδίδει πλέον την παλιά έννοια 'φως', η οποία, για να ξεχωρίζει, λέγεται **ορατό φως**, και μαζί με το **υπέρυθρο φως** και το **υπεριώδες φως** αποτελούν την οπτική περιοχή του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος, δηλαδή το σημερινό 'φως', που είναι γένος των εννοιών 'υπέρυθρο φως', 'ορατό φως' και 'υπεριώδες φως'.

Τέθηκαν στην κρίση των μελών της ΕΛΕΤΟ οι ισοδυναμίες:

Αγγλικός όρος	Ελληνικοί ισοδύναμοι όροι που προτείνονται από το ΓΕΣΥ
retronym	ρετρώνυμο, ρετρωνύμιο, παλινώνυμο, παλινωνύμιο οπισθώνυμο, οπισθωνύμιο
retronymy	ρετρωνυμία, παλινωνυμία, οπισθωνυμία

Υπερψηφίστηκαν, τελικά, και υιοθετήθηκαν από το ΓΕΣΥ:

retronym	ρετρώνυμο, ρετρωνύμιο, παλινωνύμιο
retronymy	ρετρωνυμία, παλινωνυμία

Ωστε, είναι **ρετρώνυμα** οι όροι:

ορατό φως, ακουστός ήχος, σταθερό τηλέφωνο, κλασικό ταχυδρομείο, υπαρκτή πραγματικότητα, ...,

που χρειάστηκαν για να επανοροδοτηθούν οι παλιές έννοιες:

'φως', 'ήχος', 'τηλέφωνο', 'ταχυδρομείο', 'πραγματικότητα', ...,

προκειμένου να διακρίνονται πλέον από τις νέες έννοιες:

'υπέρυθρο/υπεριώδες φως', 'υπόηχος/υπέρηχος', 'κινητό τηλέφωνο', 'ηλεκτρονικό ταχυδρομείο', 'ιδεατή πραγματικότητα'.

10. Αγγλοελληνικό γλωσσάριο όρων για τις ηλεκτρονικές υπογραφές

Το ΓΕΣΥ ενέκρινε το αγγλοελληνικό γλωσσάριο όρων ηλεκτρονικών υπογραφών της ΜΟΤΟ και τον σχετικό αγγλοελληνικό κατάλογο συντομομορφών. Το γλωσσάριο και ο κατάλογος έχουν πάρει τη μορφή ηλεκτρονικής έκδοσης ως έργο της ΜΟΤΟ (συλλογικού μέλους της ΕΛΕΤΟ) εγκεκριμένο από το ΓΕΣΥ. Η ηλεκτρονική έκδοση έχει ήδη αναρτηθεί στην ιστοσελίδα «Λεξικά και Γλωσσάρια» του ιστοτόπου της ΕΛΕΤΟ (<http://www.eleto.gr/download>)

([ad/Bodies/ELETO-MOTO_e-signatures_Glossary.pdf](#)) και έχει σταλεί επίσημα στην ΕΕΤΤ και στον ΕΛΟΤ, για εφαρμογή τόσο στη νομοθεσία όσο και στην τυποποίηση. Στον πίνακα που ακολουθεί υπάρχει ένα υποσύνολο μερικών όρων από το γλωσσάριο αυτό.

Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος
certificate validation	επικύρωση πιστοποιητικού
certification signature	υπογραφή πιστοποίησης
cross certificate	αλληλοπιστοποιητικό
data integrity	ακεραιότητα δεδομένων
digital signature	ψηφιακή υπογραφή
electronic signature	ηλεκτρονική υπογραφή
evidence record	αποδεικτική εγγραφή
message imprint	εντύπωμα μηνύματος
metadata	μεταδεδομένα
PDF signature	υπογραφή PDF
private key	ιδιωτικό κλειδί
public key	δημόσιο κλειδί
registration authority	αρχή καταχώρησης
registration officer	υπεύθυνος καταχώρησης
repudiation	αποκήρυξη
revocation officer	υπεύθυνος ανάκλησης
seal creator	δημιουργός σφραγίδας
secure signature creation device	διάταξη δημιουργίας ασφαλούς υπογραφής
secure cryptographic device	ασφαλής κρυπτογραφική διάταξη
signature augmentation	επαύθηση υπογραφής
signature invocation	επίκληση υπογραφής
signature policy	πολιτική υπογραφών
signature validation	επικύρωση υπογραφής
signature verification	επαλήθευση υπογραφής
signer	υπογράφων, -ουσα, -ον
time assertion	ισχυρισμός χρόνου
time-stamp	χρονοσφραγίδα
time-stamping unit	μονάδα χρονοσφράγισης
trust	εμπιστευση
trust service	υπηρεσία εμπιστευσης
trusted list	εμπιστευμένος κατάλογος
validation	επικύρωση
validation data	δεδομένα επικύρωσης
verifier	επαληθευτής

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
 Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντής, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Συντάκτες κειμένων φύλλου: Μαρία Καρδούλη, Κώστας Βαλεοντής
 Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντής, Θεόφιλος Βαμβάκος, Γιώργος Τσιάμας, Μιχάλης Καραμιχάλης, Τάνια Βαλεοντή

Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069
 ΗΛ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
 Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας περιλαμβάνεται στους συντάκτες του εκάστοτε φύλλου.

Τα θέματα των άρθρων της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και η δημοσίευση γίνεται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξασφαλιστούν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμία δέσμευση σε αντίθετη περίπτωση χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.